

A hátrányos helyzetű lakosság elérése mediátorok segítségével az alapellátásban

Dr. Kósa Karolina
Debreceni Egyetem
Népegészségügyi Kar

Az SH/8/1 Svájci-Magyar Alapellátás-fejlesztési Modellprogram zárókonferenciája
2017. április 12.

A háziorvosok az egészségügyi ellátás kapuőrei: minél több beteget el tudnak látni, annál kevesebb betegnek kell továbbmennie az ellátás magasabb szintjeire.

171 szolgáltató (68.613 ágy)
2,39 millió orvos-beteg találkozás/ év
425,4 milliárd forint/ év

**Fekvőbeteg
szakellátás**

406 szolgáltató
65,4 millió orvos-beteg találkozás/ év
130,9 milliárd forint/ év

Járóbeteg szakellátás

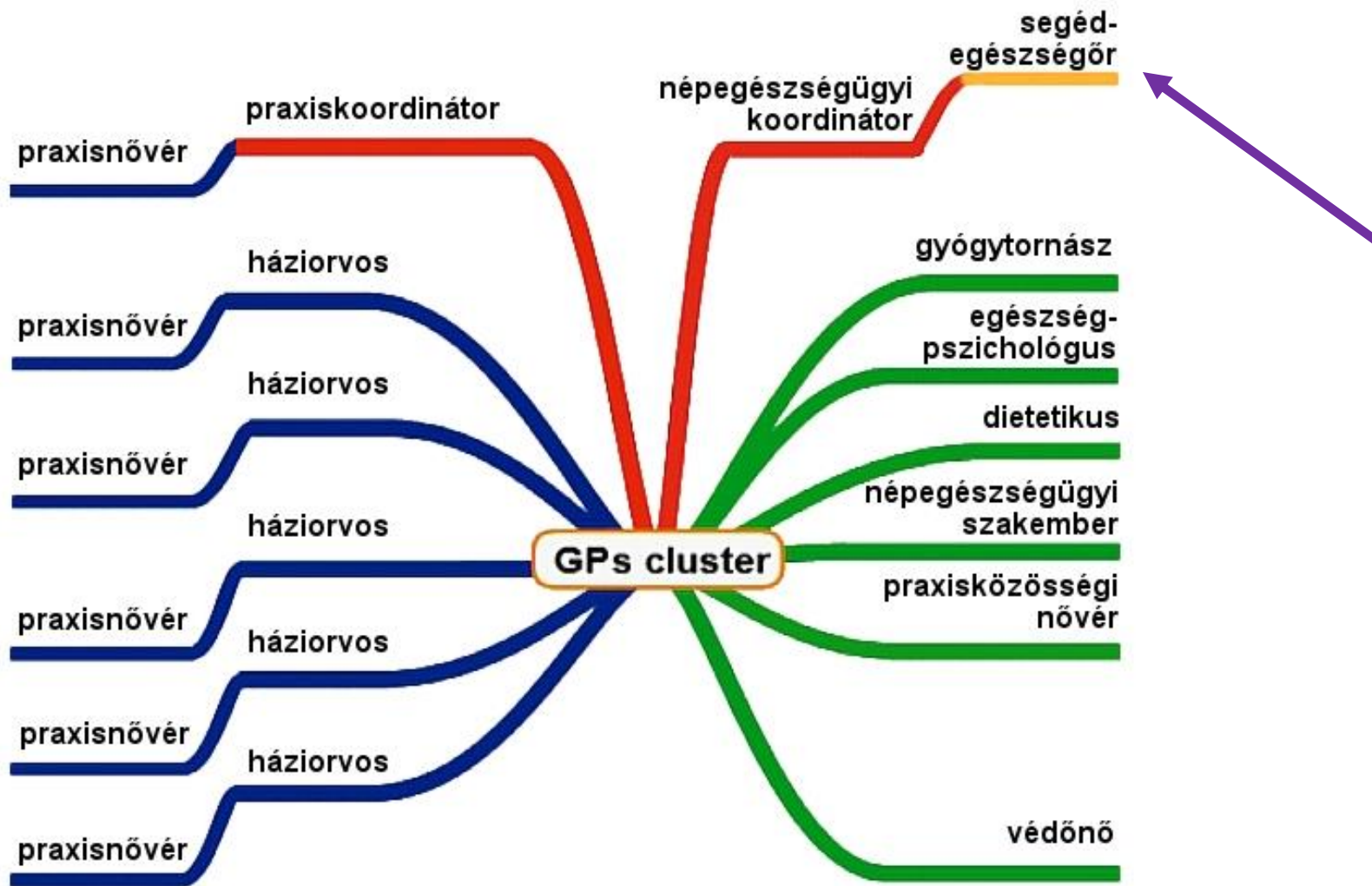
6350 háziorvosi praxis
66,9 millió orvos-beteg találkozás/ év
96,9 milliárd forint/ év

Háziorvosi ellátás

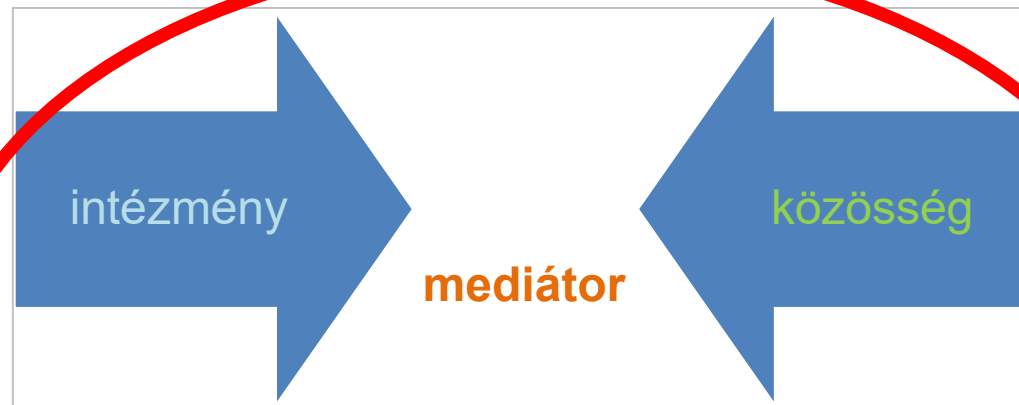
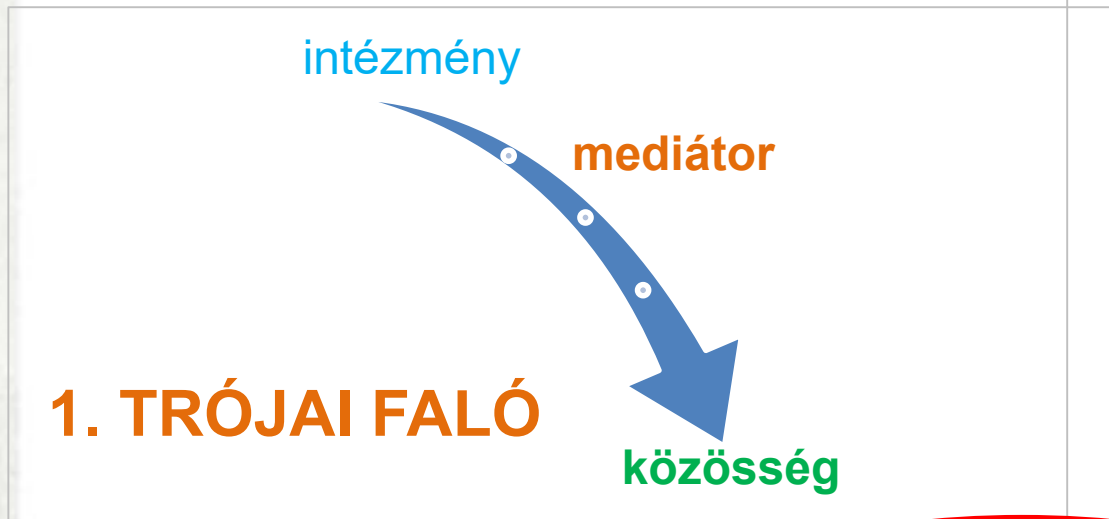

A segéd-egészségőrök a praxisközösségek teljes jogú munkatársai az Alapellátás-fejlesztési Modellprogramban

Segéd-egészségőrök = egészségügyi mediátorok

3. INTERKULTURÁLIS MEDIÁTOR

Segéd-egészségőrök képzései

Interkulturális egészségügyi mediáció:

- 2013. augusztus, **48 fő**, Partners Hungary Alapítvány
- 2015. augusztus, **41 fő**, Partners Hungary Alapítvány

Szakmai képzés:

- Ápolási asszisztens OKJ képzés, 2013.08–2014.06. DE KK
- Szociális gondozó OKJ képzés, **2 fő**, 2013.08–12. HBm TTT
- Ápolási és gondozási ismeretek továbbképzés, **35 fő**, 2016.04. DE KK

Célzott továbbképzések:

- 15 alkalommal, 2013-2016 közt; DE NK; minden segéd-egészségőr

Egészségfelelős képzések:

- 2016.05-06.
- 2017.01-02.

Segéd-egészségőrök munkavégzése

Álláshelyek száma: 48 (12 per praxisközösség)

Összes alkalmazott segéd-egészségőr száma: 59 fő

2013. július: 48 félállás

2017. március: 22 félállású, 6 teljes állású segéd-egészségőr

Adatgyűjtés:

- havi összes potenciális és a ténylegesen teljesített munkaórák száma
- a havi átlagban ledolgozott munkaórák száma;
- havi ledolgozott munkaórák száma;
- az eltávozott segéd-egészségőrök aránya a program időtartama alatt

Elemzés: leíró statisztikai elemzés

A segéd-egészségőrök alkalmazásának indikátorai

2013. július 01.-2017. március 31.

Praxis-közösség	Az alkalmazás átlagos időtartama (hónap) Max: 45	Összes ledolgozott munkaóra Max.: 43 200	Összes ledolgozott munkaóra az összes potenciális munkaóra %-ában	Eltávozott segéd-egészségőrök aránya (%)
Berettyóújfalu	30	43 760	101	71
Borsodnádasd	33	45 600	106	31
Heves	27	39 440	91	63
Jászapáti	38	43 520	101	46
Átlag	32	43 080	100	53

A segéd-egészségőrök munkavégzésének indikátorai

2013. július 01.-2017. március 31.

Praxisközösség	Az adott PK területén élő ellátottak közül egy főre jutó seő-munkapercek száma	Egészségi állapotfelmérésen részt vettek közül egy főre jutó seő-munkapercek száma	Nagy-rendezvényen részt vettek közül egy főre jutó seő-munkapercek száma
Berettyóújfalú	243	305	38
Borsodnádásd	483	510	51
Heves	465	564	63
Jászapáti	352	528	59
Összesen	386	477	53

Részvételi arány hazai populációs szűréseken

	emlőrák	méhnyakrák	egészségi állapotfelmérés
2003	61%		
2009	50%	50-60%	72% (ELEF)
2014	66%	73%	62% (ELEF)
2015	45%		
2016			80% (SH/8)

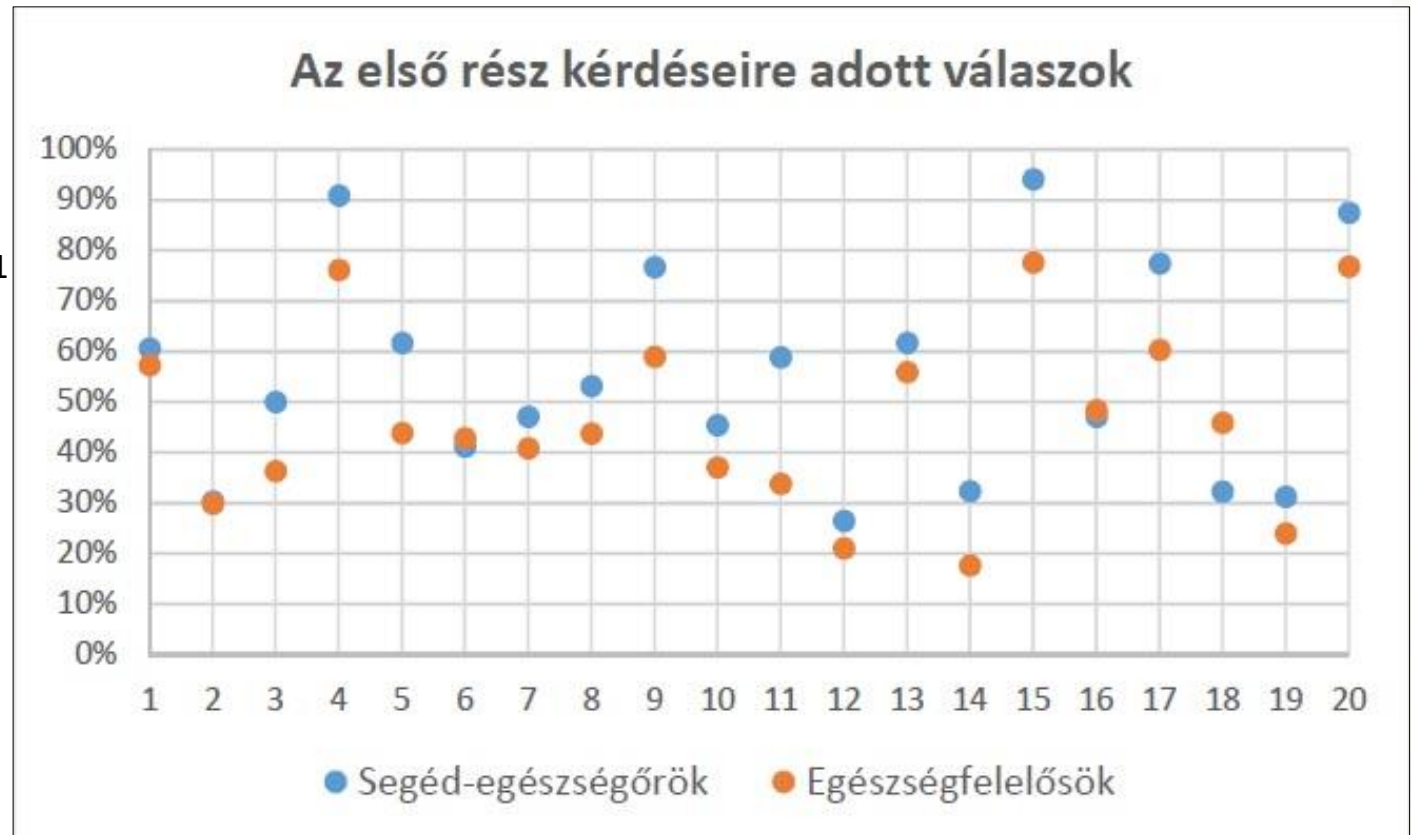
Egészségműveltség vizsgálata

- Egészségfelelősök képzéséhez kapcsolva
- Saját kérdőív létrehozása
 - 1. rész: hazai eü. kiadványok alapján: „Egészségügyi ellátás” témakör, 20 kérdés
 - 2. rész: Ellátottak számára készült tájékoztató kiadványok alapján: „Betegségmegelőzés” + „Egészségfejlesztés” témakör, 24 kérdés
- Vizsgáltak köre:
 - Összesen 165 fő: 35 segéd-egészségőr, 130 egészségfelelős
 - Nem szerint: 147 nő, 17 férfi
 - Iskolai végzettség szerint: 39% ált. isk., 43% középfokú, 18% felsőfokú
- Adatfelvétel: 2016. 05-06.; 2017. 01-02.

Az egészségügyi ellátásban használt kiadványok értése

- 48%-os összteljesítmény (SD: 16%)
- A programban betöltött szerep alapján:
 - Segéd-eg.őrök: 55%
 - Eg.felelősök: 46% $p < 0,01$
- Iskolai végzettség alapján:
 - Érettségivel rendelkezők: 52% $p < 0,001$
 - Érettségivel nem rendelkezők: 44%
 - 8 általános: 42%
 - Magasabb: 52% $p < 0,001$

Segéd-egészségőrök tapasztalatai

Interjú vizsgálat 2106. február-2017. január

- Csatlakozás okai: munkanélküliség, érdeklődés, helyismeret
- Támogatás: a többség családja, környezete támogató
- Munka fontossága: közvetlen kapcsolattartás helyiekkel, megelőzés olcsóbb és hasznosabb, mint betegségek kezelése, bizalmi kapcsolatra épülő meggyőzés, egészségnevelés hatékony
- Munkával kapcsolatos konfliktusok
 - az ellátottakkal: érdeklődés hiánya, elutasítás
 - a praxisközösségen belül: kommunikációs szokások, adminisztráció, kifizetések késése, eszközök hiánya
- Program előnyei: széleskörű helyi kapcsolatok kiépülése, bizalom az egészségügyi dolgozókkal, helyi igényekre odafigyelés, minden réteg bevonható szolgáltatásba
- Program hátrányai: bizonytalanságok (futamidő, fizetés, jövő)

WP6.1 Roma közösségek speciális programjai

	Feladat	Kimenet
6.1	Munkacsomag szakmai vezetése, irányítása	4 felmérés 3 kutatási projekt 12 konferencia prezentáció 5 mesterszakos diplomamunka 2 megjelent közlemény 5 közlemény előkészületben
6.2	Roma anya-gyermekek egészség program	532 anya-gyermekek klub 33 gyermek eg.nev. kiadvány
6.3	A roma lakosságot megszólító prevenciós tevékenységek szakmai támogatása	9 képzés 65 új eg.nev. kiadvány 2 eg.nev. kiadványok gyűjteménye
6.4	Roma segéd-egészségőrök képzése	2 OKJ képzés 2 oklevéllel zárult képzés 1 szakmai továbbképzés
6.5	Roma egészségfelelős képzés	2016: 11 helyszín, 237 résztvevő 2017: 11 helyszín, 164 résztvevő

Segéd-egészségőrök szerepe a Programban és az alapellátásban

- A munkavégzés paramétereinek alapján az összes potenciális munkaórát legnagyobb mértékben a berettyóújfalui, legkisebb mértékben a hevesi praxisközösségekben dolgozó segéd-egészségőrök töltötték ki.
- Az egy ellátottra jutó munkapercek számában több mint kétszeres különbség van a minimum és maximum közt.
- Jelentős volt a kilépés (53%)
- Kulcsszerep az egészségi állapot-felmérés és egészségfejlesztési programok kivitelezésében
- Indokolt a segéd-egészségőrnek megfelelő munkakör finanszírozása az alapellátásban**
 - Főállás: egészségfejlesztési segítő (OKJ 32 720 01)
 - Rendszeres továbbképzés: egészségügyi mediáció, szakismeretek
 - Ösztöndíjprogram: középfokú végzettség, illetve eü. szakképzettség megszerzésére